

Хиландар повратио пређашњу лепоту

Сви главни радови на обнови дијелова манастира Хиландара страдалих у пожару марта 2004. године, завршени су у протеклој години, а сада предстоји реконструкција ризнице и изградња депоа – новог, великог анекса ризнице, који ће се налазити углавном под земљом, рекао је Срни директор Задужбине Светог манастира Хиландара Миливој Ранђић.

– Захваљујући непрекидној подршци Републике Србије и српског народа, бризи Српске православне цркве, а последњих година и средствима Републике Српске, манастир Хиландар је 22 године након пожара повратио своју пређашњу лепоту – истиче Ранђић.

Последњи изгорјели објекат који је реконструисан био је конак Игуменарија, а Ранђић наводи да ће, након што се заврши опремање ентеријера, бити предат на употребу до половине ове године.

– Манастирска управа је већ поделила келије. Братство је велико, нараста и претиче нас број монаха да им обезбедимо келије и то је добра вест. Хиландар је сад манастир са 60 монаха и искушеника – највећи мушки манастир у Срба – рекао је Ранђић.

Завршена је и реконструкција изгорјелих параклиса /црквица/ Светог

Димитрија и Светог Саве, и предстоји рад на живопису и иконостасу у параклису Светог Саве, који ће, наводи Ранђић, бити израђен од ручно изрезбареног дрвета. Радиће га радионица из Сјеверне Македоније, а процјена је да ће бити завршен за двије до три године.

– Братство жели да се нови живопис ослика у правој фреско техници, да се слика директно на свјежем кречном малтеру. Данас нема много људи који раде том древном и изузетно захтевном методом, али верујемо да ће се наћи одговарајући сликар. Претпостављамо да ће, поред других ствари, поново бити осликан Циклус Светог Саве – рекао је Ранђић.

Како истиче, цијели Хиландар обновљен је за нешто више од два и по одсто буџета обнове катедрале Нотр Дам у Паризу, и, укључујући и додатно изграђену инфраструктуру, уложено је укупно око 25 милиона евра.

Једна од специфичности обнове била је и израда столарије, која је најчешће рађена од кестеновог дрвета, будући да је богато танинима и отпорније на инсекте, а на трајање радова, утицало је и поштовање богослужбеног живота манастира и специјалног режима светогорске аутономије са великим бројем нерадних дана.

– Због тога су сви послови организовани и изведени у сопственој режији, непосредним ангажовањем радника, од инжењера до помоћних грађевинских радника, који су запослени у Задужбини манастира Хиландара у Београду – наводи Ранђић.

Он истиче да је уведено централно, парно гријање са новом котларницом, измјештеност из манастира и укинута су локална ложишта, чиме је смањена опасност од новог пожара, а Хиландар сада има и електричну енергију.

– За ових 20 година ми смо обновили половину манастирског комплекса. Обновили смо економске објекте, које смо адаптирали у смештај за поклонице, изградили смо нови противпожарни резервоар, фото напонску станицу – соларну електрану и дизел агрегатску станицу, па Хиландар има сопствени енергетски систем који обезбеђује струју манастиру и објектима у економији – рекао је Ранђић.

Струја ће бити потребна и за нову ризницу, чија би изградња требало да буде завршена за око пет година.

Ранђић објашњава да ће депо – нови, велики анекс ризнице, бити углавном подземни објект, да би се обезбиједили што бољи услови за чување

артефаката.

– Тамо су жарка лета, а влажне зиме. Море је близу па обезбеђење стабилних микро-климатских услова за чување непроцењивих старина представља велики изазов. Други разлог је што не сме да се наруши визура манастира Хиландара. О томе водимо рачуна не само због љубави према тој лепоти Хиландара, него и зато што је то обавеза у заштити културног наслеђа и настојању да се што више заштити аутентичност – рекао је Ранђић.

Хиландар, како подсјећа, чува непроцењиво наслеђе српског народа и православне културе – међу којима и иконе које представљају ремек-дјела свог доба, као и катапетазму /олтарску завјесу/ монахиње Јефимије, као и катапетазму коју су манастиру поклонили руски цар Иван Васиљевич Четврти – Грозни и његова прва жена, израђену у 16. вијеку у чувеним руским, кремаљским, царским радионицама специјално за Хиландар.

Ранђић наводи да су ту и српске и византијске владарске повеље, као и једини аутограф Светог Саве у Карејском типiku и на њему његов печат – воштани отисак његовог прстена печатњака, затим турски султански фермани бројни други артефакти.

– Услови у којима се чувају су далеко од онога како би требало да буде. Зато се ради цео подухват. Морало је да сачека да се прво обнови изгорели део – рекао је Ранђић.

Хиландар најстарија, непрекидно постојећа српска установа

Истичући значај овог српског манастира, Ранђић напомиње да Румунија, упркос свим настојањима, није успјела да добије свој манастир на Светој Гори, него само скит, што је нижи ниво, јер сваки скит мора да припада неком манастиру, а ипак је донијела закон о подршци том скиту.

– Тако и Србија и Република Српска имају закон о очувању културног и историјског наслеђа Светог Манастира Хиландара са жељом да то наслеђе заувек сачувамо, али не само материјалне споменике, него и саму духовну установу, пошто је Хиландар најстарија континуирано постојећа српска установа. Без прекида од 1198. године, тамо се богослужи на српском језику, администрација води на српском језику – рекао је Ранђић.

У великом пожару, који је избио у ноћи између 3. и 4. марта 2004. године уништено је и тешко оштећено 5.897 квадратних метара или близу 55 посто корисне површине Хиландара.

Параклис Светих 40 мученика је потпуно нестао, параклиси Светог Димитрија, Светог Саве и Светог Николе су значајно оштећени, а уништене су, између осталог, најстарије сачуване аутентичне монашке ћелије са краја 16. вијека, веома ријетке на Светој Гори.

Ватром је било захваћено осам грађевинских цјелина, док су трпезарија Светог Краља Милутина из 14. вијека и параклис Светих арханђела претрпјели оштећења услед близине ватре и гашења пожара.

Извор: РТРС

Фото: Хиландар.орг

mitropolija.com